

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	6
3. ПРИХОДИ	34
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА	36
5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ	37
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	38
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	39
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	39
9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ	40
10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	40
11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	40
12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	41
13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	41
14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	44
15. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	45
16. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	47
17. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА	50
18. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	51
19. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	54
20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ	55
21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	56
22. ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	57
23. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНЯ	61
24(a). ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ НА ТРЕТИ ЛИЦА	63
24(b). ДРУГИ ВЗЕМАНЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	64
25. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	65
26. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	66
27. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	69
28. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	70
29. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	72
30. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	72
31. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	74
32. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	75
33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	76
34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	77
35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	77
36. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	78
37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	78
38. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	79
39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	89
40. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	92

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Софарма АД е търговско дружество, регистрирано в България и със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Илиенско шосе" 16. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 11.04.2008 година с ЕИК 831902088.

Съдебната регистрация на дружеството е от 15.11.1991 г., решение № 1/1991 г. на Софийски градски съд.

1.1. Собственост и управление

Софарма АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа. Към 31.03.2018 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	%
Донев инвестмънтс холдинг АД	25.20
Телекомплект инвест АД	20.41
Ромфарм компани ООД	7.52
Софарма АД (обратно изкупени акции)	6.70
Други юридически лица	32.88
Физически лица	7.29

Софарма АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове. Ръководството на дружеството в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 31.03.2018 г.:

Д.и.н Огнян Донев	Председател
Весела Стоева	Член
Огнян Палавеев	Член
Александър Чаушев	Член
Андрей Брешков	Член

Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор д.и.н. Огнян Донев.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на дружеството.

Одитният комитет има следния състав:

Васил Найденов	Председател
Цветанка Златева	Член
Кристина Атанасова	Член

Средно – списъчният брой на персонала в дружеството за 2018 г. е 2,038 работници и служители (2017 г.: 1,953).

1.2.Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството включва следните видове операции и сделки:

- производство и търговия на лекарствени субстанции и лекарствени форми;
- научно-изследователска и инженерно-внедрителска дейност в областта на лекарствените средства.

Дружеството притежава разрешение за производство на лекарствени средства/внос № ВГ / МІА от 20.03.2018 г., издаден от Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1.База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на СОФАРМА АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2018 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

Към датата на изготвяне на финансовия отчет СМСС/КМРСФО е издал стандарти и разяснения, които все още не са в сила. Някои от тях са приети от Европейския съюз, а други все още не са. Стандартите, издадени от СМС/КРМСФО, които все още не са влезли в сила към датата на издаване на финансовите отчети и не са приложени по-рано, са изброени по-долу. Дружеството възнамерява да приеме тези стандарти, когато те влязат в сила.

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

Към датата на издаване на настоящия финансов отчет следните стандарти са издадени от СМСС и приети от ЕС, но все още не са влезли в сила:

МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК). Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт свързан с лизингите - МСС 17.

а) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизингите при лизингополучателите - за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължението по тези договори. Това

е и съществената промяна в отчетната практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика;

б) При лизингодателите не би имало съществени промени и те биха продължили да отчетат лизингите по подобие на стария стандарт – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, един по-подробен анализ на условията на договорите следва да се направи и от тяхна страна и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за прекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството на дружеството обмисля влиянието, което този стандарт би могло да окаже върху финансовите отчети на дружеството.

Нови стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

МСФО 17 “Застрахователни договори” (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021);

Изменение на МСФО 9 “Финансови инструменти” – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

Изменения на МСС 28 “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия” - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)”, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

КРМСФО 22 “Сделки в чуждестранна валута и авансови плащания” (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018);

КРМСФО 23 „Несигурност при третирането на данъка върху доходите“ (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

Изменение на МСС 19 “Доходи на Наети Лица” – Изменение, съкращаване или уреждане на плана (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Дружеството очаква приемането на тези стандарти и изменения в съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството в периода на първоначалното им прилагане.

Индивидуалният финансов отчет на дружеството е изготвен на база историческата цена с изключение на имотите, машините и оборудването, инвестиционните имоти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които са оценени на база преоценена респ. справедлива стойност.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в индивидуалния финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в *Приложение № 2.30, Приложение № 13, Приложение № 15 и Приложение № 18.*

2.2. Консолидиран финансов отчет на дружеството

Дружеството е започнало процеса на изготвяне на своя консолидиран финансов отчет за първо тримесечие на 2018 г. в съответствие с МСФО за 2018 г., в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален финансов отчет. Съгласно планираните дати ръководството очаква консолидираният финансов отчет да бъде издаден не по-късно от 30.05.2018 г., след която дата отчетът ще бъде публично на разположение на трети лица.

2.3. Вливане на Медика АД в Софарма АД

а) правна форма на вливането

Вливането на Медика АД (преобразуващо се дружество) в Софарма АД (приемащо дружество) е реализирано чрез правната форма на преобразуване, регламентирана в Търговския закон. Вливането е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 08.08.2017 г. В резултат на сделката цялото имущество на Медика АД преминава в Софарма АД, а Медика АД се прекратява без ликвидация.

На 31.01.2017 г. е подписан договор за преобразуване чрез вливане между Софарма АД (приемащо дружество) и Медика АД (преобразуващо се дружество), с който се урежда начинът, по който ще се извърши преобразуването. Справедливата цена на акциите на участващите в преобразуването дружества е определена на базата на общоприетите оценъчни методи, въз основа на които се формира съотношение на замяната от 0,9486. Срещу всяка една своя акция от Медика АД всеки акционер на дружеството на основание чл. 261б, ап. 1 от Търговския закон ще придобие 0,8831 акции от капитала на Софарма АД.

Договорът за преобразуване и докладът на проверителя са били одобрени от Общото събрание на приемащото дружество на 31.01.2017 г.

Целта на сделката по преобразуването на двете дружества е била:

- реструктуриране на дружествата в групата Софарма, за да се елиминират дублиращи се дейности;
- фокусиране на усилията към производствената и търговската дейност, съответно до оптимизиране на административните разходи;
- увеличаване на ефективността и постигане на синергиен ефект както за управлението и извършването на производствената и търговска дейност, така и за оптимизиране на разходите.

б) счетоводен метод на отчитане на вливането

За счетоводни цели е била приета за дата на вливането датата 01.01.2017 г. До този момент Медика АД е било дъщерно дружество на Софарма АД. Извършената сделка е третирана като реструктуриране на дейността на двете дружества. Вливането е отчетено счетоводно като е приложен методът на „обединяване на участия”. Съгласно изискванията и правилата на този метод дейността и имуществото на дружествата са представени в настоящия финансов отчет така, сякаш те винаги са били обединени от началото на най-ранния представен във финансовите отчети период (01.01.2016 г.), независимо от правните събития и процедури и техните ефекти върху правния статут и живот на приемащото и преобразуващото се дружество. Елиминирани са ефектите от всички стопански операции между приемащото и преобразуващото се дружество, включително разчетите между тях, без значение дали са настъпили преди или след датата на реструктурирането. Всички разлики от операцията по вливането, са отчетени в собствения капитал – компонент „неразпределена печалба”.

2.4. Сравнителни данни

Дружеството представя обичайно сравнителна информация във финансовите си отчети за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 1.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третираат като “други доходи/(загуби) от дейността” (в печалбата или загубата за годината) и се представят нетно.

2.6. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от дружеството и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”.

Приходите от преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността”. В същата статия от отчета се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, нетна печалба от курсови разлики от преценка на заеми в чуждестранна валута, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове, в т.ч. дивиденди.

2.7. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите за начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността”.

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове и обезценки на предоставени търговски заеми.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени по преценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дискантирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на преценената стойност по МСС 16 – преценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преценка на имотите, машините и оборудването е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на ползване по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- съоръжения и предавателни устройства – 5-25 г.
- машини и оборудване – 7-34 г.
- компютри и мобилни устройства – 2-5 г.
- сървъри и системи – 4-18 г.
- транспортни средства – 5-12 г.
- стопански инвентар – 3-12 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценен резерв. Тогава обезценката е за сметка на този резерв и се представя в отчета

за всеобхватния доход (към статиите на другите компоненти на всеобхватния доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер (на резерва), и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента “преоценъчен резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в отчета за промените в собствения капитал.

2.9. Биологични активи

Биологичните активи се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба. Те включват трайни насаждения.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена, котирана на активен пазар. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. Когато справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. Впоследствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да може надеждно да бъде оценявана, дружеството променя подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.10. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява превишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Софарма АД в нетните разграничими активи на дъщерните дружества (Българска роза – Севтополис АД и Медика АД) към датата на придобиването му (бизнес комбинацията). Тази репутация при вливането на дъщерните дружества в компанията-майка е призната в индивидуалния отчет за финансовото състояние на компанията-майка. Репутацията е представена към групата на “нематериалните активи”.

Репутацията се оценява по цена на придобиване (себестойност), определена към датата на същинската бизнескомбаниция минус натрупаните загуби от обезценки. Тя не се амортизира. Подлежи на ежегоден преглед за наличие на индикатори за обезценка. Загубите от обезценка на репутация се представят в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “обезценка на нетекущи активи”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи.

Срокът на ползване по групи активи е както следва:

- програмни продукти – 2 - 8 г.
- патенти и лицензии – 2 - 6 г.
- търговски марки – 5 – 13 г.
- други – 5 – 7 г.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.11. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от дружеството за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност (*Приложение 2.29*). Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционни имоти” се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и цели на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към “преоценъчен резерв – имоти, машини и оборудване” в отчета за промените в собствения капитал.

2.12. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни и асоциирани дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на ежегоден преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към “финансови приходи” или “финансови разходи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.13. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите под форма на финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовия актив) (*Приложение № 2.24*).

Последващо оценяване

Притежаваните от дружеството инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (*Приложение № 2.29*) със съдействието на независим лецинзиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция като се посочват към статията “финансови приходи” или ”финансови разходи”.

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се признават като текущи приходи и представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход).

2.14. Материални запаси

Материалните запаси са оценени във финансовия отчет както следва:

- суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи за материали и труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси. Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет, определен на база обичаен средно поддържан обем, потвърждаван с плана по производството. Избраната база за разпределението им на ниво отделни продукти е нормата на човеко часовете на пряко заетия персонал в производството на конкретния продукт.

Дружеството прилага като текуща оценка „стандартна производствена себестойност” по отношение на готовата продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство, и респективно „стандартната доставна себестойност” – за основните суровини и материали за производството.

В края на всеки отчетен период ръководството извършва анализ на факторите, довели до формиране на отклонения при: а) доставка на суровини и материали за производството - чрез сравнение между фактическите и стандартните доставни разходи и б) производството на готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - чрез сравнение между фактическите и стандартните производствени разходи. При необходимост се извършват корекции на оценката на наличните материални запаси във финансовия отчет. На база проучвания на добри отчетни практики във фармацевтичния отрасъл, са възприети прагове на същественост за: а) отклонението при доставка на суровини и материали за производството – до 2 % и б) производствено отклонение – до 1 %, в рамките на които, не се коригира текущата оценка на наличните крайни запаси от суровини и материали, готова продукция и незавършеното производство за целите на финансовия отчет (*Приложение № 2.30*).

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.15. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено

допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.24*).

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.16. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други предоставени ресурси, последващо са оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми.

Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да събере вземането си в срок над 12 месеца от края на отчетния период (*Приложение № 2.24*).

2.17. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца (*Приложение № 2.24*).

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с оборотни кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

- блокираните парични средства над 3 месеца не се третират като парични средства и еквиваленти.

2.18. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.24*).

2.19. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират (*Приложение № 2.24*).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.20. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на дружеството, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.21. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън дружеството съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.22. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за

сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Съгласно Устава на дружеството и при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на до 1 % от нетната печалба на дружеството както и да бъде оправомощен да определи кръга на служителите, между които да бъде разпределена като бонус парична сума в размер на до 2 % от стойността на печалба на дружеството за всяка календарна година. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) .

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.23. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето

акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв **“фонд Резервен”**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;

- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);

- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансово състояние по себестойност (цена на придобиване) като с тяхната стойност е намален собственият капитал на дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции са за сметка на неразпределената печалба и се представят директно в собствения капитал на дружеството към компонента “неразпределена печалба”.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на всяка преоценка; и

- положителната разлика между балансовата стойност на имоти, отчитани в групата “имоти, за използване в собствена дейност”, и тяхната справедлива стойност на датата, на която те се трансферират в групата на “инвестиционни имоти”.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към компонента „натрупани печалби”, когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние или са напълно амортизирани.

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталова политика на дружеството само след прехвърлянето му към компонента ”неразпределена печалба”.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката.

Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от дружеството и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи.

2.24. Финансови инструменти

2.24.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “финансови активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние (*Приложения № 2.15, № 2.16 и № 2.17*). Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията (*Приложение № 2.30*).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (*Приложение № 2.13*).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества (*Приложение 2.13*).

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба” и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв по финансови активи на разположение и за продажба”.

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”. Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.24.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.18, Приложение № 2.19 и Приложение № 2.21*).

2.25. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на дружеството са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2018 г. е 10 % (2017 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.03.2018 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна за 2018 г., която е в размер на 10% (31.12.2017 г.: 10%).

2.26. Правителствени финансираня

Правителственото финансиране представлява различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствените финансираня (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.27. Нетна печалба или загуба на акция

Нетната печалба или загуба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба или загуба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.28. Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството,

вземачи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на дружеството.

Оперативните сегменти на дружеството текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на дружеството включват бизнес областите по отделни основни видове производство на лекарствени форми – таблетни форми, ампулни форми, медицински продукти и други форми.

Информация по оперативни сегменти

Дружеството използва един основен измерител – брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотнесими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: а) за приходите - продажби на продукцията; б) за разходите - за основни суровини и материали, за амортизации и за възнагражденията на производствения персонал; в) за активите - имоти, машини и съоръжения, и материални запаси; г) за пасивите - задължения към персонала и за обществено осигуряване. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Дружеството управлява инвестициите в ценни книжа, търговските разчети и предоставените, респ. получените финансови ресурси, както и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „обща на ниво дружество”. Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, инвестиции в други дружества, търговски и други вземания, търговски задължения и получени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от дружеството за изготвяне на публичните му отчети по закон.

2.29. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се (ежегодна) база – финансовите активи на разположение и за продажба, инвестиционните имоти,

предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се (периодична) база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котиран (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

В дружеството се разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на външните оценители.

Дружеството използва експертната на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба, инвестиционни имоти, имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три-пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия директор, изпълнителния директор и Съвета на директорите на дружеството.

На датата на всеки финансов отчет съобразно счетоводната политика на дружеството специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с използваните външни оценители. Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на дружеството.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, дружеството е групирало съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.30. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на дружеството е определен на база преценките на ръководството (след направени анализи) за оптимално натоварване на неговите производствени мощности и възвръщаемост на инвестициите в тях, при продуктова структура на производството, приета за обичайна.

Когато фактически реализираният обем за отделни производства е под определения от дружеството обем нормален производствен капацитет, се правят съответните преизчисления на постоянните разходи, включени в себестойността на запасите от продукцията и незавършеното производство.

Обезценка

В края на всеки отчетен период дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи към 31.03.2018 г. е отчетена обезценка на материалните запаси в размер на 59 х.лв (31.03.2017 г.: няма.) (*Приложение № 8*).

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

В резултат на направените изчисления е отчетено задължение за дългосрочни доходи на персонала в размер на 3,442 х.лв. (31.12.2017 г.: 3,377 х.лв.) (*Приложение № 30*).

Преценка на имоти, машини и оборудване

Към 31.12.2016 г. е извършен цялостен преглед за настъпилите ценови промени в справедлива стойност на дълготрайните материални активи на дружеството, както и на тяхното физическо и техническо състояние, начина на експлоатация и остатъчен полезен живот. Съответно, направена е преценка, тъй като към тази дата завършва приетият по политика петгодишен период за тяхната преценка. Прегледът и преценката са изпълнени с професионалното съдействие на независими лицензирани оценители.

Дружеството е приело да не преценява следните групи активи: а) напълно амортизирани активи, придобити до 31.12.2001 г., доколкото при тях евентуалните допълнителни разходи за амортизация вече се компенсират от повишените разходи за поддръжка; б) компютри и стандартна компютърна техника, офис оборудване и стопански инвентар – доколкото при тях се наблюдава обичайна тенденция за значителни намаления на текущите им пазарни цени за кратки срокове спрямо очаквания срок за тяхната вътрешна експлоатация от дружеството; в) активи, придобити през 2016 г. – доколкото цената на придобиване за тези активи е близка до справедливата им стойност; и

г) активи от всички групи (с изключение на имоти), при които анализите на ефектите от оценката показват, че те не са резултат на настъпили ценови и пазарни промени през периода в стойностите на тези активи, а произтичат от различията в допусканията за полезния живот.

Оперативен лизинг

Дружеството е класифицирало към групата “имоти, машини и съоръжения” сграда, от която част се предоставя на оперативен лизинг на свързани лица. Тъй като значителна част от сградата се използва и от него в собствената му дейност, ръководството е преценило тази сграда да не се третира като инвестиционен имот.

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители.

Към датата на изготвяне на настоящият отчет не е установена необходимост от признаване на обезценка на определени инвестиции в дъщерни предприятия.

Обезценка на търговски вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (*Приложение № 8*).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

Обезценка на предоставени търговски заеми

Към датата на всеки отчет дружеството извършва преглед на своите предоставени търговски заеми на индивидуална основа, с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценката.

При определяне на това дали да се признае загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход (печалбата или загубата за годината), ръководството на дружеството преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни като обективни доказателства, които да посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от съответния контрагент - заемополучател.

Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на заемополучателя, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за даден заем. При анализа на рисковете от загуби от обезценка се вземат предвид следните основни критерии по отношение на заемополучателите: финансово състояние и финансови резултати, вкл. възможности за генериране на

собствени парични потоци, проблеми в обслужването както и качеството на предоставеното обезпечение, като вид и възможност за реализация.

Активи по отсрочени данъци

Не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 3,591 х.лв. (31.12.2017 г.: 3,591 х.лв.), свързани с обезценка на инвестиции в дъщерни дружества, тъй като ръководството не предвижда да се освободи от тези инвестиции и съответно е преценило, че не съществува вероятност временната разлика да се прояви в предвидимо бъдеще. Размерът на временната разлика, върху която не е признат данъчен актив е 35,909 х.лв. (31.12.2017 г.: 35,909 х.лв.).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството ръководството е преценило, съвместно с адвокатите му, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в отчета за финансовото състояние към 31 март 2018 г.

3. ПРИХОДИ

Основните приходи от продажби на готова продукция на дружеството включват:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Износ	28,716	30,476
Вътрешен пазар	20,183	20,102
Общо	48,899	50,578

Продажби по продукти - износ

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Таблетни форми	23,047	23,525
Ампулни форми	2,664	2,218
Унгвенти	1,527	2,677
Сиропни форми	678	1,179
Лечебна козметика	262	94
Лиофилни продукти	173	508
Супозитории	103	97

Пластири	88	48
Капки	73	56
Санитарно - хигиенни продукти	57	18
Превързочни продукти	44	56
Общо	28,716	30,476

Продажби по продукти – вътрешен пазар

	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Таблетни форми	8,607	9,715
Ампулни форми	6,229	5,391
Лиофилни продукти	1,821	1,054
Превързочни продукти	1,400	996
Пластири	650	711
Инхалатори	346	798
Унгвенти	322	400
Санитарно - хигиенни продукти	302	272
Сиропни форми	222	363
Супозитории	104	107
Лечебна козметика	80	68
Капки	74	191
Сашета	26	7
Други	-	29
Общо	20,183	20,102

Разпределението по географски региони на приходите от продажби е както следва:

	2018	Относителен	2017	Относителен
	BGN '000	дял	BGN '000	дял
Европа	24,699	51%	25,173	50%
България	20,183	41%	20,102	40%
Други страни	4,017	8%	5,303	10%
Общо	48,899	100%	50,578	100%

Общите приходи от сделки с най-големите клиенти на дружеството са както следва:

	2018	% от	2017	% от
	BGN '000	приходите	BGN '000	приходите
Клиент 1	20,079	41%	17,750	35%

Клиент 2	15,108	31%	17,265	34%
Клиент 3	4,909	10%	4,764	9%

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи и загуби от дейността на дружеството включват:

	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Приходи от предоставяне на услуги	732	756
Приходи от финансираня по европейски проекти	127	127
Приходи от продажба на материали	1,506	1,586
Отчетна стойност на продадени материали	<u>(1,462)</u>	<u>(1,552)</u>
Печалба от продажба на материали	44	34
Приходи от продажба на стоки	254	329
Отчетна стойност на продадени стоки	<u>(222)</u>	<u>(283)</u>
Печалба от продажба на стоки	32	46
Приходи от продажба на дълготрайни активи	33	-
Балансова стойност на продадени дълготрайни активи	<u>(2)</u>	<u>-</u>
Печалба от продажба на дълготрайни активи	31	-
Нетни загуби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(99)	(64)
Други доходи	21	33
Общо	<u>888</u>	<u>932</u>

Приходите от продажба на материали са основно от продажба на субстанции, химикали и опаковъчни материали.

Приходите от услуги включват:

	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Наеми	428	404
Социална дейност	123	114
Гама облъчване	39	37
Услуги по изработка	38	103
Услуги по лабораторни анализи	31	22
Регулаторни услуги	26	33
Организиране на транспорт	3	4
Други	44	39
Общо	<u>732</u>	<u>756</u>

Приходите от стоки включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Хранителни продукти	231	208
Козметични продукти	23	100
Хранителни добавки	-	21
Общо	254	329

Отчетната стойност на продадените стоки по видове е както следва:

	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Хранителни продукти	200	177
Козметични продукти	22	91
Хранителни добавки	-	15
Общо	222	283

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за суровини и материали включват:

	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Основни материали	12,642	14,149
Електроенергия	1,277	1,217
Топлоенергия	1,260	1,078
Лабораторни материали	749	576
Технически материали	396	212
Спомагателни материали	373	517
Резервни части	316	336
Вода	177	147
Работно облекло и лични предпазни средства за труд	146	150
Горива и смазочни материали	134	198
Брак на материали	1	32
Общо	17,471	18,612

Разходите за основни материали включват:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Субстанции	5,331	6,463
Опаковъчни материали	2,533	2,300
Течни и твърди химикали	2,045	2,050
Санитарно-хигиенни и превързочни материали	689	565
Билки	573	1,109
Ампули	539	644
Туби	480	496
Алуминиево и ПВЦ фолио	228	339
Флакони	224	183
Общо	12,642	14,149

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Изработка на медикаменти	2,099	2,690
Реклама и маркетинг	1,713	377
Транспорт	751	892
Поддръжка на сгради и оборудване	635	574
Наеми	545	506
Логистични услуги (вътрешен пазар)	509	526
Консултантски услуги	470	674
Държавни и регулаторни такси	430	284
Местни данъци и такси	330	302
Абонаментни такси	316	183
Охрана	312	308
Застраховки	276	133
Медицинско обслужване	190	197
Услуги по граждански договори	174	175
Преводи на документация	120	66

Ремонт и поддръжка на автомобили	91	101
Лицензионни възнаграждения и такси	76	100
Съобщения и комуникации	74	88
Логистични услуги (износ)	61	133
Данъци върху разходите	57	63
Услуги по унищожаване на лекарства	53	57
Такси за обслужване на текущи сметки в банки	45	50
Куриерски услуги	30	31
Услуги по регистрации на медикаменти	19	141
Комисионни възнаграждения	15	64
Клинични изпитвания	-	8
Други	207	202
Общо	9,598	8,925

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	<i>2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>2017</i> <i>BGN '000</i>
Текущи възнаграждения	7,621	7,665
Вноски по социалното осигуряване	1,485	1,410
Начислени суми за неизползвани отпуски	697	613
Социални придобивки и плащания	374	455
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	132	113
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала при пенсиониране (<i>Приложение № 30</i>)	65	65
Общо	10,374	10,321

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи включват:

	<i>2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>2017</i> <i>BGN '000</i>
Командировки	173	122
Дарения	139	123
Обучение	89	81

Обезценка на текущи активи (<i>Приложение № 9</i>)	59	-
Представителни мероприятия	50	175
Брак на готова продукция и незавършено производство	34	146
Непризнат данъчен кредит по ЗДДС	7	3
Други данъци и плащания към бюджета	3	3
Брак на стоки	-	15
Други	61	32
Общо	615	700

9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на текущите активи включват:

	<i>2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>2017</i> <i>BGN '000</i>
Обезценка на стоки (<i>Приложение № 8</i>)	59	-
Общо	59	-

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	<i>2018</i> <i>BGN'000</i>	<i>2017</i> <i>BGN'000</i>
Приходи от лихви по предоставени заеми	393	342
Нетна печалба от операции с инвестиции в ценни книжа и дялове <i>в т.ч. печалба от продажба на дъщерни дружества</i>	22	-
<i>Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми</i>	-	-
<i>Възстановена обезценка на вземания по предоставени търговски заеми</i>	-	651
Нетно изменение на обезценките по вземания по предоставени търговски заеми	-	651
Общо	415	993

11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:

<i>2018</i> <i>BGN'000</i>	<i>2017</i> <i>BGN'000</i>
-------------------------------	-------------------------------

Разходи за лихви по получени заеми	244	274
Нетна загуба от курсови разлики по вземане от продажба на дъщерно дружество	87	-
Банкови такси по заеми и гаранции	36	47
Ефекти от деривати	2	97
Общо	369	418

12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другият всеобхватен доход включва:

	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Печалба по преоценки на имоти, машини и оборудване		
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба:		
<i>Печалби възникнали през годината</i>	40	(14)
<i>Намалени с: Рекласификационни корекции на (печалби)/загуби, включени в печалбата или загубата за текущата година</i>	(15)	-
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи		
	25	(14)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	-	-
Общ всеобхватен доход за годината	25	(14)

13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		Машини, съоръжения и оборудване		Други		В процес на придобиване		Общо	
	2018 BGN'000	2017 BGN'000	2018 BGN'000	2017 BGN'000	2018 BGN'000	2017 BGN'000	2018 BGN'000	2017 BGN'000	2018 BGN'000	2017 BGN'000
<i>Отчетна стойност</i>										
Салдо на 1 януари	158,568	153,937	176,699	171,073	22,092	22,584	4,195	2,269	361,554	349,863

Придобити	1	66	165	1,712	118	205	2,682	11,694	2,966	13,677
Трансфер към имоти, машини и оборудване	1,119	4,643	1,929	4,901	392	209	(3,440)	(9,753)	-	-
Ефект от преценка до справедлива стойност	-	-	-	-	-	13	-	-	-	13
Отписани	-	(78)	(24)	(987)	(313)	(919)	-	(15)	(337)	(1,999)
Салдо на 31 март/ 31 декември	159,688	158,568	178,769	176,699	22,289	22,092	3,437	4,195	364,183	361,554
Натрупана амортизация										
Салдо на 1 януари	27,690	23,114	93,476	84,696	17,291	16,583	-	-	138,457	124,393
Начислена амортизация за годината	1,151	4,602	2,404	9,540	323	1,574	-	-	3,878	15,716
Обезценка	-	-	-	42	-	-	-	-	-	42
Отписана амортизация	-	(26)	(24)	(802)	(311)	(866)	-	-	(335)	(1,694)
Ефект от преценка до справедлива стойност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 март/ 31 декември	28,841	27,690	95,856	93,476	17,303	17,291	-	-	142,000	138,457
Балансова стойност на 31 март/31 декември	130,847	130,878	82,913	83,223	4,986	4,801	3,437	4,195	222,183	223,097
Балансова стойност на 1 януари	130,878	130,823	83,223	86,377	4,801	6,001	4,195	2,269	223,097	225,470

Към 31 март 2018 г. дълготрайните материални активи на дружеството включват: земи на стойност 41,939 х.лв. (31.12.2017 г.: 41,345 х.лв.) и сгради с балансова стойност 88,908 х.лв. (31.12.2017 г.: 89,533 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 март включват:

- предоставени аванси за покупка на машини и оборудване – 1,468 х.лв. (31.12.2017 г.: 2,442 х.лв.);
- реконструкция на сгради – 888 х.лв (31.12.2017 г.: 244 х.лв);
- разходи по изграждане на нови сгради - 887 х.лв. (31.12.2017 г.: 1,012 х.лв.);
- други - 194 х.лв (31.12.2017 г.: 497 х.лв.).

Към 31 март балансовата стойност на машини, съоръжения и оборудване включва и машини и оборудване, закупени по договори за финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г.” и оперативна програма „Енергийна ефективност” (Приложение № 29), както следва:

- за таблетно производство на стойност 6,646 х.лв. (31.12.2017 г.: 6,803 х.лв.);
- за ампулно производство на стойност 4,952 х.лв. (31.12.2017 г.: 5,053 х.лв.);
- общообменни инсталации за вентилация и климатизация при производство на медицински продукти на стойност 761 х.лв (31.12.2017 г.: 776 х.лв.).

В стойността на другите активи към 31.03.2018 г. са включени и биологични активи - насаждения от жълта акация в размер на 479 х.лв. (31.12.2017 г.: 139 х.лв.).

Оперативен лизинг

Дружеството е предоставило за използване под наем дълготрайни материални активи на свързани лица с балансова стойност към 31.03.2018 г. в размер на 6,051 х.лв. (31.12.2017 г.: 6,177 х.лв.). Също така са предоставени под наем на трети лица дълготрайни материални активи с балансова стойност към 31.03.2018 г. в размер на 232 х.лв. (31.12.2017 г.: 234 х.лв.).

Други данни

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които се ползват в дейността на дружеството по групи активи е както следва:

- Сгради – 379 х.лв. (31.12.2017 г.: 379 х.лв.);
- Машини, съоръжения и оборудване – 39,041 х.лв. (31.12.2017 г.: 36,306 х.лв.);
- Други – 11,831 х.лв. (31.12.2017 г.: 11,580 х.лв.).

Към 31.03.2018 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на дружеството във връзка с получени заеми както следва:

- Земи и сгради с балансова стойност съответно 22,316 х.лв. и 53,591 х.лв. (31.12.2017 г.: съответно 22,316 х.лв. и 54,363 х.лв.) (*Приложение № 27, Приложение № 31 и Приложение № 37*);
- Залози на оборудване – 35,749 х.лв.(31.12.2017 г.: 39,234 х.лв.) (*Приложение № 27, Приложение № 31 и Приложение № 37*).

Периодична преценка по справедлива стойност

Към 31.12.2017 г. е извършена преценка на имотите, машините и оборудването със съдействието на независими лицензирани оценители с цел определяне на справедливата стойност на активите, в съответствие с изискванията на МСФО13 и МСС16.

Ефектите от извършената преценка в размер на 2,290 х.лв. са отчетени в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината и други компоненти на всеобхватния доход).

При тази преценка са приложени следните два основни подхода и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

- „Пазарен подход” чрез „Метод на пазарните аналози” - за земите в регулация и земеделските земи, за които има реален пазар, наблюдават се аналогови имоти и сделки с тях, и е на лице база за сравнимост - за справедлива стойност е приета пазарната им цена, определена по сравнителния метод;
- „Разходен подход” чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност” и „Метод на база разходи за създаване или подмяна на актива” - за специализираните сгради, машините, съоръженията, оборудването и другите активи, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогови активи - за справедлива стойност се приема тяхната амортизирана възстановителна стойност на база индексирана историческа стойност на актива и на база текущи разходи за създаване или подмяна на актива

От направената преценка е признат преоценъчен резерв в размер на 2,629 х.лв. нетно от обезценка.

Към 31.03.2018 г ръководството на дружеството отново е направило анализ на ценовите промени за ключовите му активи и е определило, че не са налице условия и основание за извършване на нова преоценка на активите преди изтичане на приетия обичаен период от пет години (Приложение № 2.8).

14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Репутация</i>		<i>Права върху интелектуална собственост</i>		<i>Програмни продукти</i>		<i>В процес на придобиване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Отчетна стойност</i>										
Салдо на 1 януари	1,445	1,445	5,374	5,074	4,405	3,904	109	72	11,333	10,495
Придобити	-	-	301	236	6	33	-	740	307	1,009
Трансфер	-	-	-	140	-	479	-	(619)	-	-
Обезценка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписани	-	-	-	(76)	-	(11)	-	(84)	-	(171)
Салдо на 31 март/ 31 декември	1,445	1,445	5,675	5,374	4,411	4,405	109	109	11,640	11,333
<i>Натрупана амортизация</i>										
Салдо на 1 януари	-	-	2,088	1,650	2,774	2,565	-	-	4,862	4,215
Начислена амортизация за годината	-	-	146	512	79	220	-	-	225	732
Отписана амортизация	-	-	-	(74)	-	(11)	-	-	-	(85)
Салдо на 31 март/ 31 декември	-	-	2,234	2,088	2,853	2,774	-	-	5,087	4,862
Балансова стойност на 31 март/31 декември	1,445	1,445	3,441	3,286	1,558	1,631	109	109	6,553	6,471
Балансова стойност на 1 януари	1,445	1,445	3,286	3,424	1,631	1,339	109	72	6,471	6,280

Правата върху интелектуална собственост включват основно продукти от развойна дейност и търговски марки.

Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи към 31 март включват разходи за придобиване на лицензии и разрешения за употреба на лекарствени продукти в размер на 109 х.лв. (31.12.2017 г.: 109 х.лв.).

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални дълготрайни активи, които се ползват в дейността на дружеството по групи активи е както следва:

- права върху интелектуална собственост – 1,128 х.лв. (31.12.2017 г.: 1,045 х.лв.);
- програмни продукти – 1,752 х.лв. (31.12.2017 г.: 1,746 х.лв.).

15. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	24,799	22,840
Придобити	-	1,993
Нетна загуба от корекция до оценка по справедлива стойност, включена в печалбата или загубата	-	(34)
Салдо на 31 март/ 31 декември	24,799	24,799

Инвестиционните имоти представляват сгради и прилежащи земи към тях, специално обособени части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем на дъщерни дружества и трети лица. По група активи са както следва:

<i>Група активи</i>	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Складови помещения	19,450	19,450
Офиси	2,403	2,403
Производствени сгради	1,065	1,065
Социални обекти	410	410
Разходи за придобиване на инвестиционни имоти	1,471	1,471
Общо	24,799	24,799

Към 31.03.2018 г. има учредени тежести върху инвестиционни имоти както следва:

- ипотека на складово помещение – 8,286 х.лв.(31.12.2017 г.: 8,286 х.лв.) (*Приложение № 31*);
- залози на прилежащо оборудване – 5,476 х.лв.(31.12.2017 г.: 5,476 х.лв.) (*Приложение № 31*).

Оценки по справедлива стойност

Йерархия на справедливите стойности

Оценките по справедлива стойност на групите инвестиционни имоти са категоризирани като справедливи стойности от ниво 2 на базата на входящите данни, използвани при техниката за оценяване.

Направената преоценка на инвестиционните имоти до справедлива стойност към 31.12.2017 г е повтаряема (ежегодна) и се дължи на прилагането на модела на справедливата стойност по МСС 40. Тя се извършва регулярно към датата на всеки годишен финансов отчет. Измерването на справедливата стойност е реализирано със съдействието на независими лицензирани оценители.

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на инвестиционните имоти, оценени на ниво 2:

	<i>Складови помещения я</i>	<i>Офиси</i>	<i>Производствен и сгради</i>	<i>Социалн и обекти</i>	<i>Разходи за придобиван е</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари 2017 година	18,671	2,342	1,032	407	388	22,840
Придобити	-	-	29	-	1,964	1,993
Трансфер	881				(881)	-
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата - нереализирана	(102)	61	4	3	-	(34)
Салдо на 31 декември 2017 година	19,450	2,403	1,065	410	1,471	24,799
Салдо на 31 март 2018 година	19,450	2,403	1,065	410	1,471	24,799

Техника за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу представя описание на техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност на всички групи от състава на инвестиционните имоти ниво 2, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Групи активи Ниво 2	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни
	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	<i>а. Претеглена норма на възвращаемост</i> <i>б. Срок на реализация на наемни сделки</i>

Складови
помещения

б.Разходен метод

Оценъчна техника:
Метод на база разходи за създаване или
подмяна - амортизирана възстановима
стойност (като помощна оценка)

*Коригирани цени на изграждане на
индентични обекти и на доставни
цени на аналози на машини и
съоръжения

Офиси,
производствени
сгради и социални
обекти

Приходен подход

Оценъчна техника:
Метод на капитализирания доход от наем като
схема за прилагане на дисконтирани парични
потоци (основна оценъчна техника)

а.Претеглена норма на възвращаемост
б.Срок на реализация на наемни
сделки

Ключовите предположения, използвани при изчисленията на справедливата стойност на инвестиционните имоти към 31.12.2017 г. са:

- норма на възвращаемост – от 4,01 % до 8,50 %;
- срок на реализация на наемни сделки - от 3 до 12 месеца;

Към 31.03.2018 г не е установена необходимост от признаване на загуби, нетно от печалбите от преоценка до справедлива стойност.

16. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества е както следва:

		31.03.2018	Участие	31.12.2017	Участие
		BGN '000	%	BGN '000	%
Унифарм АД	България	30,851	98.77	30,851	98.77
Софарма Трейдинг АД	България	30,135	72.68	30,112	72.67
Бриз ООД	Латвия	22,270	66.13	22,270	66.13
Софарма Украйна ЕООД	Украйна	9,669	100.00	9,669	100.00
Вета Фарма АД	България	9,666	99.98	9,666	99.98
Биофарм Инженеринг АД	България	8,384	97.15	8,384	97.15
Момина крепост АД	България	4,229	93.55	4,229	93.55
Витамина АД	Украйна	1,127	99.56	1,127	99.56
Фармалогистика АД	България	961	89.39	961	89.39
Аромания ООД	България	750	76.00	750	76.00
Софарма Билдингс АДСИЦ	България	567	40.38	567	40.38
Софарма Казахстан ЕООД	Казахстан	502	100.00	502	100.00
Електронкомерс ЕООД	България	384	100.00	384	100.00
Софарма Варшава ЕООД	Полша	323	100.00	323	100.00
Рап Фарма Интернешънъл ООД	Молдова	293	51.00	293	51.00

СОФАРМА АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА от 01.01.2018 г до 31.03. 2018 г

Фито Палаузово АД	България	<u>57</u>	95.00	<u>57</u>	95.00
Общо		<u>120,168</u>		<u>120,145</u>	

Към 31.03.2018 г. съставът на инвестициите в дъщерни дружества обхваща и инвестицията в дъщерното дружество Софарма Поланд ООД - в ликвидация, Полша, която е напълно обезценена (31.12.2017 г.: напълно обезценена инвестиция в Софарма Поланд ООД - в ликвидация, Полша).

Софарма АД осъществява пряк контрол върху изброените по-горе дружества.

Предметът на дейност на дъщерните дружества и датата на придобиване е както следва:

- Фармалогистика АД - предмет на дейност: вторична опаковка и отдаване под наем на недвижими имоти. Дата на придобиване – 15.08.2002 г.
- Софарма Поланд ООД - в ликвидация- предмет на дейност: изследване на пазара и общественото мнение. Дата на придобиване – 16.10.2003 г. Дружеството е в процедура на ликвидация.
- Електронкомерс ЕООД - предмет на дейност: търговия, транспортиране и разфасовка на радиоактивни материали и ядрена техника, битова електроника и електротехника. Дата на придобиване – 09.08.2005 г.
- Биофарм Инженеринг АД - предмет на дейност: производство и търговия с инфузионни разтвори. Дата на придобиване – 10.03.2006 г.
- Софарма – Трейдинг АД - предмет на дейност: търговия с лекарствени средства. Дата на придобиване – 08.06.2006 г.
- Момина крепост АД – предмет на дейност: разработване, внедряване и производство на медицински изделия за хуманната и ветеринарната медицина. Дата на придобиване 01.01.2008 г.
- Витамина АД – предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 18.01.2008 г.
- Софарма Билдингс АДСИЦ - предмет на дейност: инвестиране на парични средства набрани чрез издаване на ценни книжа в недвижими имоти (секюритизация на недвижими имоти) посредством покупка на право на собственост и други вещни права върху недвижими имоти, отдаване под наем, лизинг, аренда и/или продажбата им. Дата на придобиване – 04.08.2008 г.
- Бриз ООД - предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 10.11.2009 г.
- Унифарм АД - предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване 27.10.2010 г.
- Софарма Варшава ЕООД - предмет на дейност: изследване на пазара и общественото мнение. Дата на придобиване – 23.11.2010 г.
- Софарма Украйна ЕООД – предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 07.08.2012 г.
- Фито Палаузово АД – предмет на дейност: производство, събиране добив и реализация на билки и лечебни растения. Дата на придобиване (от вливане на дъщерно дружество) – 01.01.2014 г.
- ТОО Софарма Казахстан - предмет на дейност: търговия с лекарствени средства. Дата

на учредяване – 30.09.2014 г.

- Вета Фарма АД - предмет на дейност: производство на лекарствени, нелекарствени и други продукти. Дата на придобиване – 11.11.2016 г.
- Медика Здраве ЕООД – в ликвидация - предмет на дейност: търговия с медицински, санитарно – хигиенни и лекарствени продукти. Дата на придобиване (от вливане на дъщерно дружество) – 01.01.2016 г. Заличаването на дружеството е вписано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията на 22.02.2017 г.
- Рап Фарма Интернешънъл ООД – предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 14.04.2017 г.
- Аромания ООД – предмет на дейност: търговия със стоки, покупко – продажба и управление на недвижими имоти. Дата на придобиване – 31.07.2017 г.

Движението на инвестициите в дъщерни дружества е представено по-долу:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
<i>Цена на придобиване</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	<u>156,748</u>	<u>146,765</u>
Придобити допълнителни участия	23	8,946
Придобити нови участия	-	1,043
Отписани инвестиции поради ликвидация	-	(5)
Продадени участия без загуба на контрол	-	(1)
Салдо на 31 март/ 31 декември	<u>156,771</u>	<u>156,748</u>
 <i>Начислена обезценка</i>		
Салдо на 1 януари	<u>36,603</u>	<u>31,323</u>
Начислена обезценка	-	5,280
Салдо на 31 декември	<u>36,603</u>	<u>36,603</u>
Балансова стойност на 31 март/31 декември	<u>120,168</u>	<u>120,145</u>
Балансова стойност на 1 януари	<u>120,145</u>	<u>115,442</u>

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави анализ и оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества.

Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) и/или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; загуби на пазари, клиенти или технологични проблеми, отчитане на загуби за по-продължителен период от време (над три години), отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал, тенденции на влошаване на основни финансови показатели, както и намаляване на пазарната капитализация. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими

лицензирани оценители. Като база за прогнозите на паричните потоци преди данъци са използвани финансовите бюджети, разработени от съответните дружества, покриващи три до пет годишен период, както и други средносрочни и дългосрочни планове и намерения за развитието им, вкл. прогнози за основни икономически показатели на национално ниво и на ниво ЕС/Балканите. Ключовите предположения, използвани при изчисленията на възстановимата стойност към 31.12.2017 г. са:

- норма на растеж – от 0 % до 13.73 %;
- ръст в следпрогнозния период при изчисление на терминална стойност - 1.8 % до 5%;
- лихвен процент /цена на дълга/ - от 2.3 % до 17.8 %;
- дисконтова норма (на база WACC) – от 6,1 % до 22.3 %.

Ключовите предположения, използвани при изчисленията са определени конкретно за всяко дружество, третирано като отделна единица, генерираща парични потоци, и съобразно неговата специфика на дейността, бизнес средата и рисковете.

Тестовите и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр. Изчисленията са направени със съдействието на независим лицензиран оценител.

В резултат на направените изчисления през 2017 г. към датата на издаване на настоящият отчет не е установена необходимост от признаване на обезценка на определени инвестиции в дъщерни предприятия.

17. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА

Към 31.03.2018 г. балансовата стойност на инвестициите в асоциирани дружества е в размер на 7,804 х.лв. и включва участие в размер на 32,74 % от капитала в Доверие Обединен Холдинг АД (31.12.2017 г: 7,740 х.лв и участие в размер на 32,57 %).

Доверие Обединен Холдинг АД е с предмет на дейност придобиване, управление, оценка и продажба на дялове и/или акционерни участия в български и чуждестранни дружества – юридически лица.

Движението на инвестициите в асоциирани дружества е представено по – долу:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	7,740	5,219
Придобити акции	66	4,053
Продадени акции	(2)	(1,532)
Салдо на 31 март/ 31 декември	7,804	7,740

Обезценка на инвестиции в асоциирани дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в асоциирани дружества.

Преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от асоциираните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

Към датата на издаване на настоящият отчет не е установена необходимост от признаване на обезценка на инвестициите в асоциираните дружества.

18. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба, по балансова стойност, включват участия (акции) в следните дружества:

	31.03.2018	Участие	31.12.2017	Участие
	BGN '000	%	BGN '000	%
Лавена АД	3,499	11.24	3,519	11.30
Олайнфарм АД - Латвия	1,874	0.77	1,826	0.77
Ачийв лайф сайансис Инк - САЩ	762	3.01	770	3.01
Хидроизомат АД	500	14.11	489	13.81
Софарма имоти АДСИЦ	401	0.3	317	0.24
Тодоров АД	156	10.83	155	10.56
БТФ Експат България	67	0.17	78	0.19
Елана Агрокредит АД	31	0.12	13	0.05
Екобулпак АД	7	1.48	7	1.48
Сирма Груп Холдинг АД	7	0.01	2	0.003
Арома АД	4	0.01	-	-
Уникредит Булбанк АД	3	0.001	3	0.001
Експо груп АД	1	0.05	1	0.05
Химимпорт АД	-	-	26	0.01
Общо	7,312		7,206	

Всички горепосочени дружества с изключение на Олайнфарм АД, Латвия, Ачийв лайф сайанс Инк, САЩ и Ачийв лайф сайансис Инк - САЩ са със седалище и дейност в България.

Справедливата цена на акция към 31 март / 31 декември е както следва:

31.03.2018

31.12.2017

СОФАРМА АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА от 01.01.2018 г до 31.03. 2018 г

<i>Инвестиции на разположение и за продажба</i>	<i>Брой акции</i>	<i>Справедлив</i>	<i>Справедлива</i>	<i>Брой акции</i>	<i>Справедлив</i>	<i>Справедлива</i>
		<i>а цена на</i>	<i>стойност по</i>		<i>а цена на</i>	<i>стойност по</i>
		<i>акция</i>	<i>отчета за</i>		<i>акция</i>	<i>отчета за</i>
		<i>BGN</i>	<i>BGN'000</i>		<i>BGN</i>	<i>BGN'000</i>
Лавена АД	35,950	97.33	3,499	36,170	97.29	3,519
Олайнфарм АД - Латвия	108,500	17.27	1,874	108,500	16.83	1,826
Ачийв лайф сайансис Инк - САЩ	359,305	2.12	762	359,305	2.14	770
Хидроизомат АД	421,666	1.19	500	412,936	1.18	489
Софарма имоти АДСИЦ	61,100	6.56	401	48,391	6.55	317
Тодоров АД	368,081	0.42	156	359,001	0.43	155
БТФ Експат България	55,604	1.20	67	64,316	1.21	78
Елана Агрокредит АД	23,250	1.33	31	10,000	1.30	13
Сирма Груп Холдинг АД	7,000	1.00	7	2,000	1.00	2
Арома АД	2,000	2.00	4	-	-	-
Химимпорт АД	-	-	-	15,093	1.72	26
Общо			7,301			7,195

Към 31.03.2018 и 31.12.2017 г. инвестициите в Екобулпак АД, Уникредит Булбанк АД, Експо груп АД и Ачийв лайф сайанс Инк - САЩ са оценени и представени по цена на придобиване.

Таблицата по-долу представя инвестициите на разположение и за продажба на дружеството, които се оценяват на повтаряема база по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние:

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>Справедлива</i>	<i>Ниво 1</i>	<i>Ниво 2</i>
	<i>стойност</i>		
	<i>31.03.2018</i>		
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Лавена АД	3,499	-	3,499
Олайнфарм АД - Латвия	1,874	1,874	-
Ачийв лайф сайансис Инк - САЩ	762	762	-
Хидроизомат АД	500	500	-
Софарма имоти АДСИЦ	401	401	-
Тодоров АД	156	-	156
БТФ Експат България	67	67	-
Елана Агрокредит АД	31	31	-
Сирма Груп Холдинг АД	7	7	-
Арома АД	4	4	-
Общо	7,301	3,646	3,655

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>Справедлива стойност</i>	<i>Ниво 1</i>	<i>Ниво 2</i>
	<i>31.12.2017</i>		
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Лавена АД	3,519	-	3,519
Олайнфарм АД - Латвия	1,826	1,826	-
Ачийв лайф сайансис Инк - САЩ	770	770	-
Хидроизомат АД	489	489	-
Софарма имоти АДСИЦ	317	317	-
Тодоров АД	155	-	155
БТФ Експат България	78	78	-
Химимпорт АД	26	26	-
Елана Агрокредит АД	13	13	-
Сирма Груп Холдинг АД	2	2	-
Общо	7,195	3,521	3,674

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на ниво 1 и ниво 2:

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>(Ниво 1)</i>	<i>(Ниво 2)</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо към 1 януари 2017 година	2,046	2,883	4,929
Покупки	402	73	475
Емисии на акции	424	478	902
Продажби	(396)	(16)	(412)
Трансфер от Ниво 1 към Ниво 2	(37)	37	-
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - <i>Нетна печалба от операции с ценни книжа</i>	11	10	21
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината	(4)	-	(4)
Нереализирана печалба/(загуба), нетно, включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 12</i>)	1,075	209	1,284
Салдо на 31 декември 2017 година	3,521	3,674	7,195

Покупки	129	12	141
Продажби	(34)	(32)	(66)
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - <i>Нетна печалба от операции с ценни книжа</i>	5	1	6
Нереализирана печалба/(загуба), нетно, включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 12</i>)	25	-	25
Салдо на 31 март 2018 година	3,646	3,655	7,301

Техники и подходи за оценяване

При оценките по справедлива стойност на ниво 2 е прилаган подходът на пазарните сравнения. Оценъчната техника се базира на метода на пазарните множители.

19. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дългосрочните вземания от свързани предприятия включват:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Предоставени дългосрочни заеми	22,185	21,340
Вземане по дългосрочно предоставен депозит по наем	231	243
Общо	22,416	21,583

Предоставените дългосрочни заеми са на следните свързани предприятия:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Асоциирани дружества	17,381	16,538
Други свързани лица	3,825	3,818
Дъщерни дружества	979	984
Общо	22,185	21,340

Условията по предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	31.03.2018		31.12.2017	
				BGN'00	BGN'000	BGN'00	BGN'000
	'000			0		0	

					<i>в т.ч.</i> <i>лихва</i>		<i>в т.ч.</i> <i>лихва</i>
<i>евро</i>	29,742	31.12.2019	3.50%	17,381	161	16,538	17
<i>лева</i>	29,900	11.06.2019	3.00%	3,825	10	3,818	3
<i>евро</i>	500	31.12.2019	6.60%	979	2	984	21
				22,185	173	21,340	41

Предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане при финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на ценни книжа (акции) и записи на заповед.

Вземането по дългосрочно предоставени депозити е от дружество, свързано чрез основен акционер по сключени договори за наем на административни офиси в размер на 231 х.лв. с краен срок 01.08.2022 (31.12.2017 г: 243 х.лв).

20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания на дружеството включват:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Вземания по сделки с ценни книжа	2,853	2,940
Предоставени дългосрочни заеми	981	945
Вземания от продажби на дълготрайни активи	325	325
Общо	4,159	4,210

Вземанията по сделки с ценни книжа представляват вземания по продадена инвестиция в дъщерно дружество, с отложено плащане до приключване на нормативно определени действия по регистрации на разрешения на медицински продукти в размер на 2,853 х.лв. и с очакван падеж 31.12.2020 г. (31.12.2017 г.: 2,940 х.лв.).

Условията по предоставените дългосрочни заеми на трети лица са както следва:

<i>Вид</i> <i>валута</i>	<i>Договорена</i> <i>сума</i>	<i>Падеж</i>	<i>Лихвен</i> <i>%</i>	31.03.2018		31.12.2017	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
	'000			<i>в т.ч.</i> <i>лихва</i>		<i>в т.ч.</i> <i>лихва</i>	
<i>евро</i>	495	12.10.2022	3.05%	981	13	945	6
				981	13	945	6

Вземанията по продажби с отсрочено плащане на дълготрайни активи в размер на 325 х.лв. са с падеж 10.04.2021 г. (31.12.2017 г.: 325 х.лв.).

21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси на дружеството включват:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Материали	27,071	28,084
Готова продукция	24,233	21,542
Полуфабрикат	12,903	10,680
Незавършено производство	6,677	6,024
Стоки	115	103
Общо	70,999	66,433

Материалите по видове са както следва:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Основни материали	26,167	25,099
Технически материали	415	472
Спомагателни материали	183	159
Резервни части	180	180
Материали в процес на доставка	94	2,114
Други	32	60
Общо	27,071	28,084

Основните материали по видове са както следва:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Субстанции	13,284	12,120
Химикали	3,906	3,690
Ампули	2,953	2,156
Билки	2,055	2,632
Опаковъчни материали	1,280	1,802

ПВС и алуминиево фолио	1,223	1,311
Санитарно-хигиенни и превързочни материали	991	929
Туби	317	237
Флакони	158	222
Общо	26,167	25,099

Наличната продукция към 31 март / 31 декември включва:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Таблетни форми	14,333	12,693
Ампулни форми	4,245	4,304
Унгвенти	1,118	983
Сиропи	1,103	996
Превързочни продукти	1,058	779
Лиофилни продукти	552	533
Пластири	428	297
Супозитории	309	195
Инхалатори	292	394
Капки	275	159
Лечебна козметика	274	45
Санитарно-хигиенни продукти	229	142
Сашета	17	22
Общо	24,233	21,542

Към 31.03.2018 г. върху налични материални запаси на дружеството с балансова стойност в размер на 32,733 х.лв. има учредени залози като обезпечение по получени банкови заеми (31.12.2017 г.: 30,042 х.лв.) (*Приложение № 31*).

22. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземанията от свързани предприятия включват:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Вземания от дъщерни предприятия	79,468	73,242
Обезценка на несъбираеми вземания	(1,648)	(1,648)
	77,820	71,594

Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	3,510	2,956
Вземания от други свързани лица	363	370
Общо	81,693	74,920

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Вземания по продажби на продукцията и материали	69,335	63,326
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	<i>(848)</i>	<i>(848)</i>
	68,487	62,478
Предоставени търговски заеми	14,006	13,242
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	<i>(800)</i>	<i>(800)</i>
	13,206	12,442
Общо	81,693	74,920

Вземанията по продажби са безлихвени и от тях 45,576 х.лв. са левови (31.12.2017 г.: 38,342 х.лв.) и в евро – 22,911 х.лв. (31.12.2017 г.: 24,136 х.лв.).

Най-съществени по размер са вземанията от дъщерно дружество с предмет на дейност търговия на лекарствени средства с размер към 31.03.2018 г. – 45,547 х.лв. или 66,51 % от всички вземания по продажби на продукцията и материали на свързани лица (31.12.2017 г.: 38,226 х.лв. – 61,18 %).

Обичайно дружеството договаря с дъщерните си дружества срок на плащане на вземанията по продажби на продукцията от 270 дни, а за вземания по продажби на материали (вкл. субстанции) до 90 дни.

Дружеството е определило период до 270 дни общо, за който не начислява обичайно лихви на контрагентите по продажби – свързани лица, като това е съобразено със спецификата на крайните потребители - болници, здравна каса и други. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата за начисляване на обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
до 30 дни	14,213	10,441
от 31 до 90 дни	20,122	26,539
от 91 до 180 дни	26,880	17,059
от 181 до 240 дни	763	1,208

над 241	469	581
Общо	62,447	55,828

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
от 31 до 90 дни	-	38
от 91 до 180 дни	2,681	2,041
от 180 дни до 365 дни	3,359	2,908
Общо	6,040	4,987

Просрочените необезценени вземания са основно от дъщерни дружества, които са в процес на изпълнение на цели на групата по разширяване на пазарния ѝ дял, налагане на продуктите ѝ и стратегическите ѝ цели за присъствие на територията, на която те функционират. Методите и схемите на събираемост са под текущо наблюдение на ниво „дружество” и на ниво ”група” и са съобразени с реализацията на пазарните цели на групата.

Към датата на издаване на настоящия отчет са платени на дружеството 5,211 х.лв от цитираните по – горе просрочени необезценени вземания от свързани лица (31.12.2017 г.: 4,304 х.лв.)

Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
от 91 до 180 дни	-	187
от 180 дни до 365 дни	330	1,588
над 365 дни	518	736
обезценка	(848)	(848)
Общо	-	1,663

Движението на коректива за обезценка, свързан с вземанията по продажби на продукцията и материали от свързани лица е както следва:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	848	1,134
Отчетена обезценка	-	847
Трансфер от обезценки на търговски вземания	-	3

Възстановена обезценка	-	(1,136)
Салдо на 31 март/ 31 декември	848	848

Към 31.03.2018 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху вземания от свързани лица в размер на 52,047 х.лв. (31.12.2017 г.: 44,726 х.лв.) (Приложение № 31).

Предоставените заеми на свързани предприятия по видове свързани дружества са както следва:

	31.03.2018 BGN '000	31.12.2017 BGN '000
Дъщерни дружества	10,133	9,919
Обезценка на търговски заеми	(800)	(800)
	9,333	9,119
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	3,510	2,956
Други свързани лица	363	367
Общо	13,206	12,442

Движението на коректива за обезценка, свързан с предоставените заеми на свързани лица е както следва:

	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Салдо на 1 януари	800	2,378
Отчетени обезценки	-	340
Възстановени обезценки	-	(1,909)
Отписани обезценки	-	(9)
Салдо на 31 март/ 31 декември	800	800

Условията, при които са предоставени заемите на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума '000	Падеж	Лихвен %	31.03.2018		31.12.2017	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
					в т.ч. лихва		в т.ч. лихва
<i>на дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>							
лева	67,250	31.12.2018	2.81%	3,510	8	2,956	4
<i>на дъщерни дружества</i>							
евро	2,770	31.12.2018	4.70%	4,765	-	4,702	-
лева	12,079	31.12.2018	4.10%	3,503	43	3,369	9
евро	390	10.05.2018	3.95%	785	22	748	15

СОФАРМА АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА от 01.01.2018 г до 31.03. 2018 г

<i>лева</i>	850	31.12.2018	3.50%	280	-	300	-
<i>на други свързани лица</i>							
<i>лева</i>	300	31.08.2018	3.10%	303	3	305	5
<i>лева</i>	190	31.12.2018	3.50%	60	-	62	-
				13,206	76	12,442	33

Предоставените краткосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на дружествени дялове и ценни книжа (акции).

23. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

Търговските вземания включват:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Вземания от клиенти	19,393	21,952
Обезценка на несъбираеми вземания	(559)	(559)
	<u>18,834</u>	<u>21,393</u>
Предоставени аванси	801	1,134
Общо	<u>19,635</u>	<u>22,527</u>

Вземанията от клиенти са безлихвени и от тях – 1,089 х.лв. са левови (31.12.2017 г.: 2,290 х.лв.), в евро – 17,074 х.лв. (31.12.2017 г.: 18,014 х.лв.), и в щатски долари – 671 х.лв. (31.12.2017 г.: 1,089 х.лв.).

Един основен контрагент на дружеството формира около 80,22 % от вземанията от клиенти (31.12.2017 г. – един основен контрагент формира 75,44 %).

Обичайно дружеството договаря с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби от 60 до 270 дни, освен в случаите когато се разработват нови пазари и продукти и се привличат нови търговски контрагенти.

Дружеството е определило обичаен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира индивидуалната експозиция на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

Към 31.03.2018 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху търговски вземания в размер на 18,834 х.лв. (31.12.2017 г.: 21,393 х.лв.) (*Приложение № 31*).

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

31.03.2018	31.12.2017
BGN '000	BGN '000

до 30 дни	5,419	5,583
от 31 до 90 дни	10,588	6,570
от 91 до 180 дни	615	936
Общо	16,622	13,089

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания е както следва:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
от 31 до 90 дни	1,486	7,432
от 91 до 180 дни	216	3
от 181 дни до 365 дни	359	300
над 365 дни	21	249
Общо	2,082	7,984

Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания е както следва:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
от 31 до 90 дни	10	6
от 91 до 180 дни	125	111
от 181 дни до 365 дни	318	227
над 365 дни	236	535
обезценка	(559)	(559)
	130	320

Движението на коректива за обезценка е както следва:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	559	286
Отчетена обезценка	-	376
Възстановена обезценка	-	(35)
Трансфер към обезценки на съдебни и присъдени вземания	-	(65)
Трансфер към обезценки на свързани предприятия	-	(3)
Салдо на 31 март/ 31 декември	559	559

Предоставените аванси на доставчици са за покупка на:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Материални запаси	541	858
Услуги	260	276
Общо	801	1,134

Предоставените аванси са текущи. От тях в лева са 377 х.лв. (31.12.2017 г.: 457 х.лв.), в евро - 51 х.лв. (31.12.2017 г.: 135 х.лв.), в щатски долари – 368 х.лв (31.12.2017 г.: 541 х.лв.) и в други валути – 5 х.лв (31.12.2017 г.: 1 х.лв.).

24(А). ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ НА ТРЕТИ ЛИЦА

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Предоставени търговски заеми	3,222	3,639
Обезценка на търговски заеми	(438)	(438)
Общо	2,784	3,201

Предоставените заеми на трети лица са с цел подпомагане за финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на ценни книжа (акции).

Движението на коректива за обезценка, свързан с предоставените заеми на трети лица е както следва:

	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	438	273
Отчетени обезценки	-	165
Салдо на 31 март/ 31 декември	438	438

Условията, при които са предоставени заеми на трети лица са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	31.03.2018		31.12.2017	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
	'000				<i>в т.ч. лихва</i>		<i>в т.ч. лихва</i>
лева	3,057	31.12.2018	4.30%	2,378	-	2,846	-
лева	632	31.12.2018	4.50%	301	1	251	1
лева	949	31.12.2018	4.70%	105	2	104	1
				2,784	3	3,201	2

24(В). ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	31.03.2018 BGN '000	31.12.2017 BGN '000
Данъци за възстановяване	3,114	3,420
Предплатени разходи	613	800
Вземания по предоставени депозити като гаранции	329	147
Вземания по рекламации	175	175
Предоставени средства на инвестиционен посредник	123	125
Съдебни и присъдени вземания	2,214	2,219
Обезценка на съдебни вземания	(2,214)	(2,219)
	-	-
Други	47	90
Общо	4,401	4,757

Данъците за възстановяване включват:

	31.03.2018 BGN '000	31.12.2017 BGN '000
Акциз	3,114	3,093
Данък върху добавена стойност	-	327
Корпоративен данък	-	-
Общо	3,114	3,420

Предплатените разходи включват:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Абонаменти	291	309
Застраховки	202	267
Лицензионни и патентни такси	106	53
Ваучери	1	44
Наеми	-	38
Други	13	89
Общо	613	800

Предоставени депозити като гаранции включват:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Гаранции по договори за доставка на дълготрайни активи	188	-
Гаранции по договори за доставка на горива	86	86
Гаранции по договори за строителство	44	44
Гаранции по договори за наем	2	2
Други	9	15
Общо	329	147

25. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства включват:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Парични средства в разплащателни сметки</i>	2,080	3,265
<i>Обезценка на парични средства в разплащателни сметки</i>	<u>(166)</u>	<u>(166)</u>
Нетно изменение на парични средства в разплащателни сметки	1,914	3,099
Парични средства в каса	107	106
Блокирани парични средства по издадени банкови гаранции	<u>23</u>	<u>11</u>
Общо	2,044	3,216

Паричните средства по разплащателните сметки са: в лева – 498 х.лв. (31.12.2017 г.: 2,210 х.лв.), в евро – 1,175 х.лв. (31.12.2017 г.: 446 х. лв.), в щатски долари – 199 х.лв. (31.12.2017 г.: 376 х.лв.) и в други валути – 42 х.лв. (31.12.2017 г.: 67 х.лв.).

Паричните средства в каса са: в лева – 105 х.лв. (31.12.2017 г.: 106 х.лв.) и в други валути – 2 х.лв. (31.12.2017 г.: няма).

26. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал

Към 31.03.2018 г. регистрираният акционерен капитал на Софарма АД възлиза на 134,798 х.лв., разпределени в 134,797,899 акции с номинална стойност един лев за акция.

<i>Издадени и напълно платени обикновени акции</i>	<i>Акции</i>	<i>Основен капитал, нетно от обратно изкупени акции</i>
	<i>брой</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари 2017 година	<u>129,135,485</u>	<u>115,989</u>
Ефекти от вливане на дъщерно дружество	181,302	602
Продадени обратно изкупени акции	419,931	1,399
Обратно изкупени собствени акции	(3,971,799)	(16,974)
Разход по обратно изкупени собствени акции	-	(52)
Салдо на 31 декември 2017 година	<u>125,764,919</u>	<u>100,964</u>
Салдо на 1 януари 2018 година	<u>125,764,919</u>	<u>100,964</u>
Обратно изкупени собствени акции	<u>(1,186)</u>	<u>(5)</u>
Салдо на 31 март 2018 година	<u>125,763,733</u>	<u>100,959</u>

На 01.01.2017 г. по силата на сключен договор е извършено преобразуване чрез вливане на дъщерно дружество в Софарма АД. Ефектът от вливането за сметка на обратно изкупените 181,302 броя акции е в размер на 602 х.лв.

Таблицата по-долу представя внесения акционерен капитал на дружеството към 31 декември:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Основен капитал /регистриран/, номинал	134,798	134,798
Премиен резерв	<u>8,785</u>	<u>8,785</u>
Общо внесен капитал	<u>143,583</u>	<u>143,583</u>

Акциите на дружеството са обикновени, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и са регистрирани за търговия на Българска фондова борса – София АД и Варшавската фондова борса.

Обратно изкупените собствени акции към 31.03.2018 г. са 9,034,166 броя на стойност 33,839 х.лв. (31.12.2017 г.: 9,032,980 броя в размер на 33,834 х.лв.). През текущата година са закупени 1,186 броя акции (2017 г.: закупени 3,971,799 броя акции), продадени акции няма (2017 г.: продадени

419,931 броя акции). Ефектът от вливането на дъщерно дружество в Софарма АД през 2017 г е 181,302 броя акции в размер на 602 х.лв.

Дружеството няма *акции държани от негови дъщерни* дружества.

Резервите на дружеството обобщено са представени в таблицата по-долу:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Законови резерви	51,666	51,666
Преоценъчен резерв на имоти, машини и оборудване	23,624	23,839
Резерв по финансови активи на разположение и за продажба	4,114	4,089
Допълнителни резерви	<u>251,089</u>	<u>251,089</u>
Общо	<u>330,493</u>	<u>330,683</u>

Законовите резерви в размер на 51,666 х.лв. (31.12.2017 г: 51,666 х.лв.) представлява фонд „Резервен”, който се формира по изискване на Търговския закон и устава на дружеството, и включва два компонента: а) суми от разпределение на печалбата за фонд “Резервен” в размер на 42,881 х.лв. (31.12.2017 г.: 42,881 х.лв.) и б) премиен резерв, възникнал като положителна разлика между емисионната и номиналната стойност на емитираните акции при вливането на дъщерни дружества в Софарма АД – в размер на 8,785 х.лв. (31.12.2017 г.: 8,785 х.лв.

Движението на законовите резерви е както следва:

	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	<u>51,666</u>	<u>47,841</u>
Разпределение на печалбата	<u>-</u>	<u>3,825</u>
Салдо на 31 март/ 31 декември	<u>51,666</u>	<u>51,666</u>

Преоценъчният резерв за имоти, машини и оборудване в размер на 23,624 х.лв. (31.12.2017 г.: 23,839 х.лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините, оборудването и техните справедливи стойности към датите на съответните преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно в този резерв.

Движението на преоценъчния резерв на имоти, машини и оборудване е както следва:

	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	<u>23,839</u>	<u>24,171</u>
Трансфер към неразпределена печалба	(215)	(294)
Преоценка на имоти, машини и оборудване	-	(42)

Отсрочен данък свързан с преоценки	-	4
Салдо на 31 март/ 31 декември	23,624	23,839

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба в размер на 4,114 х.лв. (31.12.2017 г.: 4,089 х.лв.) е формиран от ефектите от последваща оценка на инвестициите на разположение и за продажба по справедлива стойност.

Движението на резерва по финансови активи на разположение и за продажба е както следва:

	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Салдо на 1 януари	4,089	2,805
Нетен доход от преоценки на финансови активи на разположение и за продажба	40	1,296
Кумулативни (печалби)/загуби, рекласифицирани към текуща печалба или загуба при продажба/реализация на финансови активи на разположение и за продажба	(15)	(12)
Салдо на 31 март/ 31 декември	4,114	4,089

Допълнителните резерви в размер на 251,089 х.лв. (31.12.2017 г.: 251,089 х.лв.) са формиран от разпределение на печалбите по решение на акционерите и могат да бъдат използвани за изплащане на дивидент, за увеличение на основния капитал, както и за покриване на загуби.

Движението на допълнителните резерви е както следва:

	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Салдо на 1 януари	251,089	229,586
Разпределена печалба през годината	-	21,503
Салдо на 31 март/ 31 декември	251,089	251,089

Към 31 март 2018 г. *неразпределената печалба* е в размер на 58,610 х.лв. (31.12.2017 г.: 46,687 х.лв.).

Движението на неразпределената печалба е както следва:

	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Салдо на 1 януари	46,687	43,023
Нетна печалба за годината (оригинално отчетена)	11,708	42,239
Трансфер от преоценен резерв на имоти, машини и оборудване	215	294

Ефекти от продадени обратно изкупени акции	-	479
Разпределение на печалбата за резерви	-	(25,328)
Разпределение на печалбата за дивиденди	-	(12,921)
Актьорски загуби от последващи оценки	-	(497)
Ефекти от вливане на дъщерно дружество	-	(602)
Салдо на 31 март/ 31 декември	58,610	46,687

Нетна печалба на акция

	2018	2018
Средно претеглен брой акции	129,134,299	129,578,603
Нетна печалба за годината (BGN '000)	11,708	12,587
Нетна печалба на акция (BGN)	0,09	0,10

27. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Вид валута	Договорен а сума на заема	Падеж	Дългосрочн а част	Краткосроч на част	Общо	Дългосрочн а част	Краткосроч на част	Общо
	'000		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Инвестиционни заеми								
евро	32,000	15.04.2021	14,916	7,163	22,079	16,691	7,172	23,863
евро	565	25.10.2018	-	151	151	-	220	220
			14,916	7,314	22,230	16,691	7,392	24,083

Получените инвестиционни заеми в евро са договорени при лихвен процент определен на база три месечен EURIBOR плюс надбавка до 1,7 пункта, но не по – малко от 1,7 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1,7 пункта, но не по – малко от 1,7 пункта (2017 г.: три месечен EURIBOR плюс надбавка до 1,7 пункта, но не по – малко от 1,7 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1,7 пункта, но не по – малко от 1,7 пункта).

В полза на банката-кредитор за обезпечения на посочените заеми са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти с балансова стойност към 31.03.2018 г.: 41,940 х.лв. (31.12.2017 г.: 40,895 х.лв.) (Приложение № 13);
- Особени залози на машини, съоръжения и оборудване с балансова стойност към 31.12.2017 г.: 17,067 х.лв. (31.12.2017 г.: 17,390 х.лв.) (Приложение № 13).

Договорите за дългосрочните банкови заеми съдържат клаузи с изисквания за поддържане на определени финансови съотношения. Ръководството на дружеството текущо контролира изпълнението на тези финансови съотношения в комуникация със съответната банка кредитор.

28. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 март / 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>
	31.03.2018	31.03.2018	31.12.2017	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Имоти, машини и оборудване	74,091	7,409	74,341	7,434
<i>в т.ч. Преоценъчен резерв</i>	22,436	2,244	22,651	2,265
Нематериални активи	1,585	159	1,645	165
Инвестиционни имоти	6,067	607	6,026	603
<i>в т.ч. Преоценъчен резерв</i>	187	19	187	19
Биологични активи	26	3	26	3
Общо пасиви по отсрочени данъци	81,769	8,178	82,038	8,204
Задължения към персонала	(8,032)	(803)	(7,204)	(720)
Вземания	(5,136)	(514)	(5,136)	(514)
Материални запаси	(3,702)	(370)	(3,643)	(364)
Начислени задължения	(289)	(29)	(359)	(36)
Парични средства	(166)	(17)	(166)	(17)
Общо активи по отсрочени данъци	(17,325)	(1,734)	(16,508)	(1,651)
Нетни пасиви по отсрочени данъци върху печалбата	64,444	6,444	65,530	6,553

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2018 година е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2018</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход</i>	<i>Признати в собствения капитал</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 31 март 2018</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	(7,434)	24	-	-	(7,409)
Нематериални активи	(164)	6	-	-	(159)
Инвестиционни имоти	(603)	(4)	-	-	(607)
Биологични активи	(3)	-	-	-	(3)
Задължения към персонала	720	83	-	-	803
Вземания	514	-	-	-	514
Материални запаси	364	6	-	-	370
Начислени задължения	36	(7)	-	-	29
Парични средства	17	-	-	-	17
Общо	(6,553)	109	-	-	(6,444)

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2017 година е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2017</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход</i>	<i>Признати в собствения капитал</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 31 декември 2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	(7,595)	118	-	43	(7,434)
Нематериални активи	(190)	25	-	-	(165)
Инвестиционни имоти	(515)	(88)	-	-	(603)
Биологични активи	(1)	(2)	-	-	(3)
Задължения към персонала	590	130	-	-	720
Вземания	685	(171)	-	-	514
Материални запаси	413	(49)	-	-	364
Начислени задължения	26	10	-	-	36
Парични средства	17	-	-	-	17
Общо	(6,570)	(26)	-	43	(6,553)

29. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Правителствените финансираия са по сключени договори с Изпълнителната агенция за насърчаване на малки и средни предприятия за безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г. и оперативна програма „Енергийна ефективност“.

Таблицата по-долу представя дългосрочната и краткосрочна част на получените финансираия по видове:

	31.03.2018			31.12.2017		
	Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000	Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000
Придобиване на машини и оборудване за ново таблетно производство	2,772	179	2,951	2,817	179	2,996
Внедряване на иновативни продукти в ампулното производство	2,250	200	2,450	2,300	200	2,500
Придобиване на машини и оборудване за технологично обновление и модернизация на таблетно производство	220	120	340	250	120	370
Придобиване на общообменни инсталации за вентилация и климатизация	109	9	118	111	9	120
	5,351	508	5,859	5,478	508	5,986

Краткосрочната част от финансираията ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние и е представена като „други текущи задължения“ (Приложение № 36).

30. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала включват:

	31.03.2018 BGN '000	31.12.2017 BGN '000
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	3,442	3,377
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	151	247
Общо	3,593	3,624

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи (*Приложение № 2.22*).

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка към 31.12.2017 г, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	<u>3,377</u>	<u>2,731</u>
Разход за текущ трудов стаж	65	314
Разходи за лихви	-	76
Нетна актюерска загуба, призната през периода	-	30
Плащания през годината	-	(271)
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч. от:	-	<u>497</u>
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографските предположения</i>	-	12
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	-	270
<i>Актюерски загуби/(печалби) от корекции, дължащи се на минал опит</i>	-	215
Сегашна стойност на задължението към 31 март/ 31 декември	<u><u>3,442</u></u>	<u><u>3,377</u></u>

Начислените суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Разход за текущ стаж	<u>65</u>	<u>65</u>
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (<i>Приложение № 7</i>)	<u><u>65</u></u>	<u><u>65</u></u>

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияло за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми

Към 31 март 2018 г. в стойността на дългосрочните задължения към персонала са включени и 151 х.лв. (31.12.2017 г.: 247 х.лв. с падежи от 2019 г до 2020 г), представляващи задължения към персонала, свързани с изплащането на тантиеми за период повече от 12 месеца с падеж 2020 г.

31. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

<i>Вид валута</i>	<i>Договорена сума</i>	<i>Падеж</i>	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>'000</i>		<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Банкови заеми (овърдрафти)</i>				
лева	20,000	21.04.2018	17,803	11,775
лева	10,000	31.12.2018	10,000	10,001
лева	10,000	31.05.2018	9,732	2,860
евро	10,000	31.10.2018	782	13,614
			38,317	38,250
<i>Удължени кредитни линии</i>				
лева	10,000	30.10.2018	8,383	9,244
евро	5,000	31.08.2018	2,138	5,594
			10,521	14,838
Общо			48,838	53,088

Получените банкови заеми в евро са договорени при лихвен процент, определен на база едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1.7 пункта, но не по- малко от 1.7 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1.5 пункта, а за тези в лева – тримесечен SOFIBOR плюс 1.3 пункта, но не по – малко от 1.45 пункта, едномесечен SOFIBOR плюс 1.3 пункта, но не по-малко от 1.3 пункта,

едномесечен SOFIBOR плюс 1.5 пункта, едномесечен SOFIBOR плюс 1.45 пункта и едномесечен SOFIBOR плюс 1.25 пункта (2017 г.: едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1.7 пункта, но не по-малко от 1.7 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1.5 пункта, а за тези в лева – тримесечен SOFIBOR плюс 1.3 пункта, но не по – малко от 1.45 пункта, едномесечен SOFIBOR плюс 1.3 пункта, но не по-малко от 1.3 пункта, едномесечен SOFIBOR плюс 1.5 пункта, едномесечен SOFIBOR плюс 1.45 пункта и едномесечен SOFIBOR плюс 1.25 пункта). Кредитите са за оборотни средства.

Част от усвоените кредити са под формата на банкови гаранции, издадени в полза на НЗОК и доставчици в размер на 197 х.лв. (31.12.2017 г.: 350 х.лв) за покриване на задължения.

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти с балансова стойност към 31.03.2018 г.: 32,077 х.лв. (31.12.2017 г.: 32,347 х.лв.) (Приложение № 13 и Приложение № 15);
- Особени залози на:
  - машини и оборудване с балансова стойност към 31.03.2018 г. 13,937 х.лв. (31.12.2017 г.: 16,950 х.лв.) (Приложение № 13 и Приложение № 15);
  - материални запаси с балансова стойност към 31.03.2018 г.: 32,733 х.лв. (31.12.2017 г.: 30,042 х.лв.) (Приложение № 21);
  - вземания от свързани предприятия с балансова стойност към 31.03.2018 г.: 52,047 х.лв. (31.12.2017 г.: 44,726 х.лв.) (Приложение № 22);
  - търговски вземания с балансова стойност към 31.03.2018 г.: 18,834 х.лв. (31.12.2017 г.: 21,393 х.лв.) (Приложение № 23);
  - търговски вземания от трети лица на дъщерно дружество с балансова стойност към 31.03.2018 г.: 7,823 х.лв. (31.12.2017 г.: 7,823 х.лв.).

Договорите за краткосрочни банкови заеми съдържат клаузи с изисквания за поддържане на определени финансови съотношения. Ръководството на дружеството текущо контролира изпълнението на тези финансови съотношения в комуникация със съответната банка кредитор.

32. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици	7,841	7,506
Получени аванси	403	63
Общо	8,244	7,569

Задълженията към доставчици са както следва:

31.03.2018	31.12.2017
BGN '000	BGN '000

Задължения към доставчици от чужбина	4,659	5,418
Задължения към доставчици от страната	3,182	2,088
Общо	7,841	7,506

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали и услуги. Задълженията в лева са в размер на 2,619 х.лв. (31.12.2017 г.: 1,993 х.лв.), в евро са 3,460 х.лв. (31.12.2017 г.: 3,266 х.лв.), в щат.долари – 1,749 х.лв. (31.12.2017 г.: 2,243 х.лв.), в полски злоти – няма (31.12.2017 г.: 1 х.лв) и в други валути – 13 х.лв. (31.12.2017 г.: 3 х.лв.)

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения е 180 дни. Дружеството няма просрочени търговски задължения.

Дружеството има предоставени депозити и банкови гаранции като обезпечения на задължения към доставчици по търговски сделки в размер на 526 х.лв. (31.12.2017 г.: 497 х.лв.) (Приложение № 24 в и Приложение №31).

33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Задълженията към свързани предприятия включват:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Задължения към дружества свързани чрез основен акционер	1,086	403
Задължения към дъщерни предприятия	975	1,059
Задължения към дружества свързани чрез ключов управленски персонал	210	269
Задължения към дружества основни акционери	58	21
Общо	2,329	1,752

Задълженията към свързани предприятия по видове са както следва:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Доставка на услуги	1,202	1,222
Задължения за доставка на материални запаси	1,083	493
Задължения по аванси	44	-
Задължения за доставка на дълготрайни активи	-	37
Общо	2,329	1,752

Търговските задължения към свързани предприятия са текущи и безлихвени. Левовите задължения са в размер на 2,256 х.лв. (31.12.2017 г.: 1,653 х.лв.), в евро – 49 х. лв (31.12.2017 г.: 78 х. лв) и в полски злоти – 24 х.лв. (31.12.2017 г.: 21 х.лв.).

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения към свързани лица е 90 дни. Дружеството няма просрочени търговски задължения към свързани лица.

Дружеството има предоставени депозити като обезпечения на задължения към свързани предприятия по търговски сделки в размер на 231 х.лв. (31.12.2017 г.: 243 х.лв.) (Приложение № 19).

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Данъчните задължения включват:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Корпоративен данък	968	443
Данъци върху доходите на физическите лица	483	524
Данъци върху разходите	350	462
Данък върху добавена стойност	181	-
Общо	1,982	1,429

До датата на издаване на настоящия отчет са извършени ревизии и проверки както следва: на Софарма АД (като приемащо дружество)

- по ДДС – до 31.12.2011 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2011 г.;
- Национален осигурителен институт – до 30.09.2013 г.

на Българска роза – Севтополис АД (като вливащо дружество)

- по ДДС – до 31.12.2014 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2013 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.12.2013 г.

на Медика АД (като вливащо дружество)

- по ДДС – до 31.01.2013 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2002 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.01.2016 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и социалното осигуряване са както следва:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	5,673	5,915

<i>тантиеми</i>	3,424	3,328
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	1,055	1,306
<i>текущи задължения</i>	1,194	1,281
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	976	1,257
<i>текущи задължения</i>	805	1,041
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	171	216
Общо	6,649	7,172

36. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите текущи задължения включват:

	<i>31.03.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Правителствени финансираия (<i>Приложение № 29</i>)	508	508
Присъдени суми по съдебни дела	301	303
Удръжки от работните заплати	216	204
Задължение за дивиденди	179	184
Задължения по получени депозити като гаранции	24	24
Общо	1,228	1,223

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Значителни неотменяеми договори и ангажименти

Дружеството е получило правителствени финансираия по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” 2007 – 2013 г. и оперативна програма „Енергийна ефективност”(Приложение № 29 и Приложение № 36), свързани с технологично обновление и модернизация на таблетно производство, внедряване на иновативни продукти в ампулно производство и придобиване на общообменни инсталации за вентилация и климатизация при производство на медицински продукти (*Приложение № 13*). Дружеството е поело ангажимент за срок от 5 години след приключването на съответните проекти да не претърпяват значими изменения, засягащи същността и условията за изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на придобитите активи, свързани с финансирането. При неизпълнение на тези изисквания предоставените финансираия подлежат на възстановяване. Към датата на изготвяне на отчета всички изисквания по договорите са спазени.

Поръчителства и предоставени гаранции

Дружеството е съдължник по получени банкови кредити, издадени банкови гаранции, сключени лизингови договори както и е гарант пред банки и доставчици на следните дружества:

Дружество	Период на падеж	Вид валута	Договорен размер		Размер на гарантирана сума към 31.03.2018 BGN'000
			Оригинална валута	BGN'000	
Софарма Трейдинг АД	2018 г - 2024 г.	евро	71,006	138,874	118,552
Софарма Трейдинг АД	2018 г - 2024 г	лева	30,732	30,732	28,398
Софарма Имоти АДСИЦ	2024 г.	евро	22,619	44,240	20,973
Витамини ОАО	2018 г	евро	7,000	13,691	1,204
Биофарм Инженеринг АД	2019 г	лева	4,250	4,250	1,046
Минералкомерс АД	2018 г – 2021 г	лева	726	726	504
Вета Фарма АД	2018 г	лева	1,000	1,000	395
Общо					171,072

Дружеството е предоставило в полза на банки по получени заеми от свързани лица, следните обезпечения:

а) по заеми на дъщерни дружества:

- ипотечи на недвижими имоти с балансова стойност към 31.03.2018 г.: 10,176 х.лв. (31.12.2017 г.: 10,231 х.лв.) (Приложение № 13);
- особени залози на:
  - машини и оборудване с балансова стойност към 31.03.2018 г.: 10,221 х.лв. (31.12.2017 г.: 10,370 х.лв.) (Приложение № 13);
  - материални запаси с балансова стойност към 31.03.2018 г.: 17,000 х.лв. (31.12.2017 г.: 17,000 х.лв.) (Приложение № 21);
  - търговски вземания с балансова стойност към 31.03.2018 г.: 11,735 х.лв. (31.12.2016 г.: 11,735 х.лв.) (Приложение № 23).

38. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството.

Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на дружеството съгласно политиката определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото

управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Категории финансови инструменти:

Финансови активи	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	7,312	7,206
Инвестиции на разположение и за продажба (в акции)	7,312	7,206
Кредити и вземания	130,215	125,454
Дългосрочни вземания от свързани предприятия	22,416	21,583
Други дългосрочни вземания	4,159	4,210
Краткосрочни вземания от свързани предприятия	81,693	74,920
Търговски вземания	18,834	21,393
Други вземания	3,113	3,348
Парични средства и парични еквиваленти	2,044	3,216
Общо финансови активи	139,571	135,876

Финансови пасиви	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Банкови заеми	71,068	77,171
Дългосрочни банкови заеми	14,916	16,691
Краткосрочни банкови заеми	48,838	53,088
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми	7,314	7,392
Други задължения	10,654	9,769
Търговски задължения към свързани лица	2,285	1,752
Търговски задължения	7,841	7,506
Други задължения	504	511
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност	81,698	86,940

Валутен риск

Дружеството извършва своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Поради това то е изложено на валутен риск, основно спрямо щатския долар. Дружеството доставя част от основните си суровини и материали в щатски долари. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества.

Останалата част от операциите на дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро. Дружеството реализира част от своята готова продукция в Русия в евро и по този начин

елиминира валутния риск, свързан с обезценката на руската рубла. В евро са деноминирани и разчетите с дъщерните дружества в Украйна. Въпреки това във връзка с нестабилността в държавата и обезценката на украинската гривна, с цел минимизиране на валутния риск, дружеството провежда чрез дъщерните си дружества валутна политика, включваща незабавно превалутиране в евро на постъпленията в местна валута, както и залагане на по-високи търговски надценки с цел компенсиране на евентуална бъдеща обезценка на гривната.

За контролиране на валутния риск в дружеството има въведена система на планиране на доставките от внос, за продажбите в чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания.

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута са представени, както следва:

<i>31 март 2018 г.</i>	в USD	в EUR	в BGN	в друга валута	Общо
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	762	1,874	4,676	-	7,312
Вземания и предоставени заеми	3,524	68,932	57,758	1	130,215
Парични средства и парични еквиваленти	199	1,198	603	44	2,044
Общо финансови активи	4,485	72,004	63,037	45	139,571
Банкови заеми	-	25,150	45,918	-	71,068
Други задължения	2,038	3,532	5,023	37	10,630
Общо финансови пасиви	2,038	28,682	50,941	37	81,698
<i>31 декември 2017 г.</i>	в USD	в EUR	в BGN	в друга валута	Общо
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	770	1,826	4,610	-	7,206
Вземания и предоставени заеми	4,029	70,128	51,296	1	125,454
Парични средства и парични еквиваленти	376	457	2 315	68	3,216
Общо финансови активи	5,175	72,411	58,221	69	135,876
Банкови заеми	-	43,291	33,880	-	77,171
Други задължения	2,534	3,367	3,843	25	9,769
Общо финансови пасиви	2,534	46,658	37,723	25	86,940

Анализ на валутната чувствителност

Ефектът от валутната чувствителност при 10 % увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар и спрямо другите валутни експозиции на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 март и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	USD	
	31.03.2018 BGN '000	31.03.2017 BGN '000
Финансов резултат +	220	289
Натрупани печалби +	220	289
Финансов резултат -	(220)	(289)
Натрупани печалби -	(220)	(289)

При увеличение с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) към 31.03.2018 г. би бил увеличение с 220 х.лв. (1,88 %) (31.03.2017 г: в посока увеличение в размер на 289 х.лв. (2,30 %). Същият стойностен ефект би имало и върху собствения капитал – компонент „неразпределени печалби”.

При намаление с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по – горе резултат при увеличението.

Влиянието на останалите валути (извън щ.долар) при 10 % увеличение на курсовете им спрямо българския лев е незначително върху печалбата на дружеството (след облагане). Крайният ефект върху нея към 31.03.2018 г. е в посока увеличение в размер на 1 х.лв. (0.01 %) (31.03.2017 г.: няма. Ефектът върху собствения капитал е на същата стойност и в посока увеличение /намаление и рефлектира в компонент „натрупани печалби”.

Ръководството е на мнение, че посочения по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансова структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на дружеството през годината.

Ценови риск

Дружеството е изложено от една страна, на ценови риск от два фактора:

- евентуално нарастване на доставните цени на суровините и материалите, доколкото над 80 % от използваните суровини са от внос и заемат средно 50 % от разходите за производство; и
- нарастващата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, намираща отражение и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика

е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите.

От друга страна, дружеството е изложено на ценови риск по отношение на притежаваните от него акции, класифицирани като инвестиции на разположение и за продажба. За целта ръководството следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, поради икономическата и финансова криза, ръководството е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в отчета за финансово състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В своята търговска практика дружеството е прилагало различни схеми на дистрибуция, докато постигне сегашния ефективен подход, съобразен с пазарната обстановка на работа, с разнообразните начини на плащане, както и с включването на търговски рабати. Дружеството работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с над 70 български и чуждестранни лицензирани търговци на лекарства.

Работата с НЗОК и с дистрибутори, които работят с държавните болнични заведения също изискват политика на отложени плащания. В този смисъл независимо, че е налице концентрация на кредитен риск, той се контролира посредством подбор, текущо наблюдение върху ликвидността и финансовия стабилитет на търговските партньори, както и пряка комуникация с тях и търсене на бързи мерки при първи индикатори за проблеми.

Дружеството има концентрация на вземания от свързани лица (търговски вземания и заеми), както следва:

	31.03.2018	31.12.2017
	BGN '000	BGN '000
Клиент 1	44%	40%
Клиент 2	21%	21%
Клиент 3	11%	12%

Дружеството текущо управлява концентрацията на вземанията от свързани лица чрез прилагане на кредитни лимити и допълнителни обезпечения под формата на залог на ценни книжа и други активи и прилагане на записи на заповед.

Дружеството има концентрация на търговски вземания от един клиент извън свързаните лица в размер на 80,22 % от всички търговски вземания (31.12.2017 г.: 75,44 %).

Отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор, финансовия и търговския директори. Отговорността им е оперативна да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара, състояние и възможности на съответния контрагент, и респ. пазарните цели потребностите на дружеството.

Дружеството има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти, вкл. свързани лица, и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по група клиенти. При необходимост се изискват допълнителни обезпечения под формата на залози и ипотечи, авали и други.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството се съобразява с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Дружеството генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния ликвиден риск, дружеството работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на падежите на активите и пасивите и контрол върху изходящите парични потоци.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на дружеството, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансово състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

<i>31 март 2018 г.</i>	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	Общо
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Банкови заеми	18,504	11,054	4,097	23,121	7,400	7,877	72,053
Други заеми и задължения	5,347	1,011	4,029	243	-	-	10,630
Общо пасиви	23,851	12,065	8,126	23,364	7,400	7,877	82,683

<i>31 декември 2017 г.</i>	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Банкови заеми	751	11,368	16,627	32,549	7,415	9,698	78,408
Други заеми и задължения	4,454	4,457	347	511	-	-	9,769
Общо пасиви	5,205	15,825	16,974	33,060	7,415	9,698	88,177

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на дружеството под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, могат да се постигнат и поддържат в благоприятен размер за дружеството. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

31 март 2018 г.

	безлихвени	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	7,312	-	-	7,312
Заеми и вземания	90,356	-	39,859	130,215
Парични средства и парични еквиваленти	107	1,937	-	2,044

Общо финансови активи	97,775	1,937	39,859	139,571
Банкови заеми	-	71,068	-	71,068
Други заеми и задължения	10,630	-	-	10,630
Общо финансови пасиви	10,630	71,068	-	81,698
<i>31 декември 2017 г.</i>				
	безлихвени	с плаващ	с	Общо
		лихвен %	фиксиран	
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>лихвен %</i>	<i>BGN '000</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	7,206	-	-	7,206
Заеми и вземания	86,669	-	38,785	125,454
Парични средства и парични еквиваленти	106	3,110	-	3,216
Общо финансови активи	93,981	3,110	38,785	135,876
Банкови заеми	-	77,171	-	77,171
Други заеми и задължения	9,769	-	-	9,769
Общо финансови пасиви	9,769	77,171	-	86,940

Таблицата по-долу показва чувствителността на дружеството при възможни промени с 0,50 пункта в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 март / 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

2018 година

	<i>Увеличение/ намаление на лихвения процент</i>	<i>Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)</i>	<i>Ефект върху собствения Капитал увеличение/(намаление)</i>
EUR	Увеличение	(113)	(113)
BGN	Увеличение	(207)	(207)
EUR	Намаление	113	113
BGN	Намаление	207	207

2017 година

	<i>Увеличение/ намаление на лихвения процент</i>	<i>Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)</i>	<i>Ефект върху собствения Капитал увеличение/(намаление)</i>
EUR	Увеличение	(195)	(195)
BGN	Увеличение	(152)	(152)
EUR	Намаление	195	195
BGN	Намаление	152	152

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създаде и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

През 2018 г. стратегията на ръководството на дружеството е да се поддържа съотношение в рамките на 10 % - 15 % (2017 г.: 10 % – 15 %).

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала:

	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Общо дългов капитал, в т.ч:	71,068	77,171
<i>заеми от банки</i>	<i>71,068</i>	<i>77,171</i>
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	(2,044)	(3,216)
Нетен дългов капитал	69,024	73,955
Общо собствен капитал	490,062	478,334
Общо капитал	559,086	552,289
Съотношение на задлъжнялост	0.12	0.13

Включените задължения в таблицата по-горе са оповестени в *Приложения № 25, № 27 и № 31*.

Оценяване по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви дружеството приема като основен пазар финансовите пазари в България – БФБ, големите търговски банки – дилъри и за определени специфични инструменти – директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в отчета за финансово състояние по определена пазарна (по определен оценъчен метод) стойност (инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност). При заемите по фиксиран лихвен процент прилаганата методика за неговото определяне използва като отправна точка за изчисленията текущите наблюдения на дружеството по отношение на пазарните лихвени равнища.

Доколкото все още не съществува достатъчно активен пазар на различните финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дружествата, които са свързани със Софарма АД и вида на тяхната свързаност са както следва:

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Телекомплект инвест АД	Дружество – основен акционер	2017 г. и 2018 г.
Донев инвестмънтс холдинг АД	Дружество – основен акционер	2017 г. и 2018 г.
Софарма Трейдинг АД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Фармалогистика АД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Софарма Поланд ООД - в ликвидация	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Електронкоммерс ЕООД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Биофарм инженеринг АД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Витамина АД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Софарма Билдингс АДСИЦ	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Момина крепост АД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Бриз ООД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Унифарм АД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Софарма Варшава ЕООД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Софарма Украйна ЕООД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Софарма Казахстан ЕООД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Фито Палаузово АД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Вета Фарма АД	Дъщерно дружество	2017 г. и 2018 г.
Рап Фарма Интернешънъл ООД	Дъщерно дружество	от 14.04.2017 г и 2018 г
Аромания ООД	Дъщерно дружество	от 31.07.2017 г и 2018 г
Софармаси ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2017 г. и 2018 г.
Софармаси 2 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2017 г. и 2018 г.
Софармаси 3 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2017 г. и 2018 г.
Софармаси 4 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2017 г. и 2018 г.
Софармаси 5 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2017 г. и 2018 г.
Софармаси 6 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2017 г. и 2018 г.
Софармаси 7 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 15.03.2017 г. и 2018 г
Софармаси 8 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 15.03.2017 г. и 2018 г
Софармаси 9 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 11.09.2017 г. и 2018 г
Софармаси 10 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 11.09.2017 г. и 2018 г
Фармастор 1 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 07.12.2017 г. и 2018 г
Фармастор 2 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 07.12.2017 г. и 2018 г
Фармастор 3 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 07.12.2017 г. и 2018 г
Фармастор 4 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 07.12.2017 г. и 2018 г
Фармастор 5 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 07.12.2017 г. и 2018 г
Софарма Трейдинг ООД -Белград	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2017 г. и 2018 г.
Лековит ООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 09.08.2017 г. и 2018 г
Медика Здраве ЕООД - в ликвидация	Дъщерно дружество	до 22.02.2017 г
Брититрейд СООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
Табина ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
Интерфарм ЗАО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	до 25.04.2017 г.
Интерфарм ЗАО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 26.04.2017 г. и 2018 г
Бризфарм СООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
Виватон плюс ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	до 17.05.2017 г.

СОФАРМА АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА от 01.01.2018 г до 31.03. 2018 г

Фармацевт плюс ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
УАБ ТБС Фарма ЗАО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
Вестфарм ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	до 01.08.2017 г.
Алеан ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	до 31.08.2017 г.
БелАгроМед ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	до 01.08.2017 г.
СпецАфармация БООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
Мед-дент ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
Беллерофон ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
Аленфарм плюс ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
Салюс Лайн ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
Мобил Лайн ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	до 04.07.2017 г.
Меджел ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
ГаленаФарм ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
Данафарм ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	до 01.12.2017 г.
НПФК Ариенс ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	до 15.08 2017 г.
НПФК Ариенс ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 16.08.2017 г. и 2018 г.
Ивем и К ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	до 15.08 2017 г.
Ивем и К ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 16.08.2017 г. и 2018 г.
Здоровей ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	до 15.08 2017 г.
Здоровей ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 16.08.2017 г. и 2018 г.
Фарматея ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2017 г. и 2018 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество свързано чрез основен акционер	2017 г. и 2018 г.
Софпринт груп АД	Дружество свързано чрез основен акционер	2017 г. и 2018 г.
Елфарма АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2017 г. и 2018 г.
Телекомплект АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2017 г. и 2018 г.
ДОХ група	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	до 20.12.2016 г.
Доверие Обединен холдинг АД	Асоциирано дружество	2017 г. и 2018 г.
Българско вино ООД	Друго свързано лице	2017 г. и 2018 г.
ЗОФ Медико 21 ЕАД	Друго свързано лице	2017 г. и 2018 г.
СТМ Доверие ООД	Друго свързано лице	2017 г. и 2018 г.
Доверие грижа ЕАД (Веко ЕООД)	Друго свързано лице	2017 г. и 2018 г.
Доверие Капитал АД	Друго свързано лице	2017 г. и 2018 г.

Извършените сделки между Софарма АД и дружествата, свързани с нея към 31 март са както следва:

<i>Продажби на свързани лица</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Продажби на готова продукция за:</i>		
Дъщерни дружества	29,990	25,463
	29,990	25,463
<i>Продажби на стоки и материали за:</i>		
Дъщерни дружества	1,312	1,681
Дружества свързани чрез основен акционер	239	238
	1,551	1,919

Продажби на услуги за:

Дъщерни дружества	444	424
Дружества свързани чрез основен акционер	12	12
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	3	3
Други свързани лица	2	-
	461	439

Лихви по предоставени заеми на:

Асоциирани дружества	143	100
Дъщерни дружества	123	105
Други свързани лица	59	-
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	23	105
	348	205

Общо

	32,350	28,026
--	---------------	---------------

Доставки от свързани лица

	2018	2017
	BGN '000	BGN '000

Доставки на материални запаси от:

Дружества свързани чрез основен акционер	2,297	2,114
Дъщерни дружества	22	80
Други свързани лица	14	5
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	2	4
	2,335	2,203

Доставки на услуги от:

Дъщерни дружества	3,643	2,919
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	583	617
Дружества свързани чрез основен акционер	395	428
Други свързани лица	200	195
Дружества основни акционери	113	61
	4,934	4,220

Доставки за придобиване на дълготрайни активи от:

Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	691	397
	691	397

Общо

	7,960	6,820
--	--------------	--------------

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в *Приложения № 19, № 22 и № 33.*

Съставът на ключовия персонал е оповестен в *Приложение № 1.*

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са текущи и са в размер на 226 х.лв. (31.03.2017 г.: 284 х.лв.).

40. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Няма събития след датата на баланса, които да изискват корекция или оповестяване в настоящия индивидуален финансов отчет.